

Реалізація програмних результатів навчання передбачає набуття: *знань* (наприклад, знання теоретико-методологічних основ та категоріального апарату професійної педагогіки); *умінь* (наприклад, володіння вміннями формування професійної мобільності майбутнього фахівця); *комунікації* (наприклад, уміння застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти і технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій); *автономії та відповідальності* (наприклад, здатність виявляти професійну мобільність та адаптуватись до нових ситуацій і приймати відповідні рішення).

Наукова складова освітньо-наукової програми традиційно передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Потребують додаткового розгляду питання: формування загальнонаукових (та універсальних навичок дослідника) і фахових компетентностей під час вивчення дисциплін вибіркової компоненти освітньої складової програми (3 та 12 кредитів, відповідно); формування загальнонаукових/фахових компетентностей – під час вивчення дисциплін, які призначені для формування фахових/загальнонаукових компетентностей; організація вивчення дисципліни за вільним вибором студента (3 кредити) у межах університету, країни або за кордоном.

УДК 378.014.242

О.Г. Терешкін, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ МОБІЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Всі завдання, поставлені в Болонській декларації, спрямовані на перетворення Європи в найбільш конкурентоспроможну економіку, а освіту в країнах Європейського Союзу – в світовий еталон якості. Реформування в європейських країнах структур вищої освіти передбачає їх зближення за умов збереження фундаментальних цінностей і традицій в освіті, що склалися в кожному з них. Учасники Болонського процесу зобов'язані виконати ряд умов: ввести багаторівневу систему вищої освіти; заохочувати мобільність студентів; здійснювати спільні освітні програми та практикувати видачу подвійних або спільних дипломів по завершенню навчання.

Доступ до освіти та навчання – розглядається як соціально-орієнтована категорія, спрямована на забезпечення можливості професійної самореалізації громадян і, як наслідок – соціальної гармонізації суспільства. Рішення поставлених завдань відбувається шляхом добровільного об'єднання зусиль всіх зацікавлених країн в рамках обміну досвідом та кращими зразками і моделями, накопиченими системами освіти.

Ключовою категорією ефективного розвитку національної системи освіти, яка забезпечує її порівнянність, є компетенції. Практично всі європейські країни здійснили перехід на компетенції, що дозволяє адекватно оцінити, що реально знає і вміє робити людина та її готовність до здійснення діяльності в швидко мінливих ситуаціях на ринку праці. Перехід на компетенції дозволяє зробити програми навчання прозорими та оптимізувати траєкторію навчання, зберігати гнучкість і автономію в структурі навчального плану, забезпечуючи надійну основу для порівнянності дипломів і кваліфікацій, що важливо як для студентів, так і для держави.

В умовах посилення процесів глобалізації та інтеграції на міжнародній арені у всіх сферах суспільного життя, люди починають розуміти, що вкладати гроші в освіту – це дуже вигідно. Усвідомлення студентом своєї самоцінності, сенсу свого життєвого шляху і професійної діяльності, його значення для суспільства і визначає стратегію розвитку особистості, спрямовану на перетворення професійного і життєвого простору. Потреба в активному ціннісно-смісловому самовизначенні, когнітивної спрямованості на нове з метою збагачення себе і навколишнього соціального та професійного середовища є значимими факторами у формуванні професійно мобільної особистості студента.

Розвиток системи вищої освіти України необхідно здійснювати в напрямку забезпечення її порівнянності (в області застосовуваних механізмів, критеріїв і стандартів) із зарубіжними системами вищої освіти. Подібна порівнянність створить сприятливу базу для розвитку спільних освітніх програм, одним з позитивних ефектів яких є збагачення існуючих освітніх програм інноваційними елементами зарубіжних освітніх програм. В рамках реалізації Болонського процесу вирішуються завдання щодо подальшої розробки програм спільних дипломів і, зокрема, такі завдання: забезпечення правової структури ступенів, державного і міжнародного визнання, розроблення механізмів контролю якості та розвиток мобільності студента, а також відбувається узгодження поняття «спільний диплом».

Саме розробка інтегрованої міжнародної освітньої програми підготовки магістрів з готельної і ресторанної справи має вплинути на модернізацію освіти в Харківському державному університеті

харчування та торгівлі і інтеграцію ВНЗ в європейський простір вищої освіти. Доступ до якісніших освітніх програм, курсів, дослідних можливостей, які надають академічної мобільності, дозволяє студентам повертатися в Україну з новим багажем знань, з академічним і культурним досвідом. Таким чином, академічна мобільність істотно сприяє підвищенню доступності, якості та ефективності освіти, є важливим інструментом формування глобального освітнього простору і забезпечення мобільності людського капіталу.

Переваги для університету та магістрантів:

- створення довгострокових зв'язків поширення інновацій в рамках стратегічного партнерства;
- підвищення якості навчання і як наслідок покращення якості трудових ресурсів країн;
- сприяння академічній мобільності студентів і визнання ступенів;
- удосконалення лінгвістичних навичок, міжкультурного досвіду, традицій тощо;
- поліпшення можливостей працевлаштування студентів через визнання кваліфікацій та періодів навчання за кордоном;
- створення нових, інноваційних та мультидисциплінарних підходів до викладання та навчання з широким колом учасників;
- академічний обмін знаннями, ідеями, контактами.

УДК 371.32:658:378

О.П. Ткаченко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН ІЗ МЕНЕДЖМЕНТУ У ВНЗ

Зміни, що відбуваються в нашій країні, пред'являють високі вимоги до професійної підготовки менеджерів. Одним з найважливіших завдань формування економіко-управлінського мислення на сучасному етапі є здатність мислити категорією «ефективність», зіставляти витрати і результати, розкривати і використовувати наявні резерви. Одним з факторів формування економіко-управлінського мислення є економічна дійсність.

Підвищити якість та інтенсивність освітнього процесу у ВНЗ допомагає органічне поєднання інноваційних методик із класичними, традиційними, комбінування різних методів щодо кожної дисципліни та кожного заняття залежно від їхньої мети, призначення, специфіки.